

OBSAH

Úvod	17
Seznam zkratk	18
I. Přehled právních předpisů pro vedení personální agendy	19
1. Obecné	19
2. Zaměstnanost	20
3. Pracovnílékařské služby	21
4. Osobní údaje	21
5. Kontrolní činnost	22
6. Územní samospráva	22
II. Povinnosti zaměstnavatele dle předpisů o zaměstnanosti	24
1. Právní úprava	25
2. Obecně	26
3. Výběr zaměstnanců	26
3.1 Právo zaměstnavatele	26
3.2 Nabídky zaměstnání	27
3.3 Rovné zacházení a zákaz diskriminace	27
3.4 Kontrola a postihy	32
4. Volná pracovní místa	32
4.1 Oznamování Úřadu práce	32
4.2 Způsob oznamování	35
4.3 Volné pracovní místo a jeho charakteristika	35
4.4 Kdy jde a kdy nejde o volné pracovní místo	38
4.5 Kontrola a postihy	38
5. Agenturní zaměstnávání	39
5.1 Pojem	39
5.2 Předpoklady a podmínky	40
5.3 Doporučení a povinnosti	43
5.4 Skončení dočasného přidělení	49
5.5 Kontrola a postihy	49
6. Zaměstnávání osob se zdravotním postižením	51
6.1 Vymezení osob se zdravotním postižením	51
6.2 Práva a povinnosti zaměstnavatelů	52
6.3 Plnění povinného podílu	53
6.4 Odvod do státního rozpočtu	57
6.5 Ohlašovací povinnost	59
6.6 Kontrola a postihy	60

7.	Zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí	60
7.1	Pojem „cizinec“	60
7.2	Povolovací princip	61
7.3	Zaměstnanecká karta	64
7.4	Modrá karta	66
7.5	Karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance ...	68
7.6	Povolení k zaměstnání	69
7.7	Dočasná ochrana	71
7.8	Speciální vládní programy ve vztahu k cizincům (režimy zvláštního zacházení)	73
7.9	Povinnost nahlásit volné pracovní místo	73
7.10	Informační povinnost	73
7.11	Povinnost vést evidence	75
7.12	Kontrola a postihy	76
8.	Výkon činnosti dítěte	78
8.1	Co je činnost dítěte	78
8.2	Povolovací princip	79
8.3	Kontrola a postihy	80
III.	Osobní údaje v personální agendě	82
1.	Právní úprava	83
2.	Obecně	83
2.1	Pojem	83
2.2	Zpracování osobních údajů obecně	85
2.2.1	Vztah správce a zpracovatele	89
2.2.2	Záznam o činnosti zpracování	90
2.2.3	Pověřenec pro ochranu osobních údajů	90
2.3	Tzv. citlivé osobní údaje	92
2.4	Souhlas subjektu údajů	94
2.5	Ochrana (zabezpečení) osobních údajů	96
3.	Údaje v pracovněprávních vztazích	98
3.1	Zákaz diskriminace	98
3.2	Údaje při výběru zaměstnanců	101
3.3	Informace o zaměstnancích	102
4.	Rodné číslo	103
4.1	Obecně	103
4.2	Kdy lze využít rodného čísla	104
5.	Osobní dotazník	105
5.1	Obecně	105
5.2	Obsah osobního dotazníku	105
6.	Osobní spis zaměstnance	107
6.1	Obecně	107
6.2	Obsah osobního spisu	108
6.3	Před vznikem a při vzniku pracovního poměru	108
6.4	Za trvání pracovního poměru	110

6.5	Při skončení pracovního poměru	111
6.6	Nahlížení do osobního spisu	112
7.	Archivace dokladů.	114
7.1	Obecně.	114
7.2	Dokumenty stanovené právním předpisem	115
7.3	Pro účely stanovené právním předpisem.	116
7.4	Dokumenty k ochraně práv zaměstnavatele	118
7.5	Ze zákona o archivnictví a spisové službě.	118
8.	Kontrola a postihy.	119
8.1	Kdo kontroluje	119
8.2	Skutkové podstaty a výše pokut	120
IV.	Základní pracovněprávní vztahy a rozdíly mezi nimi.	123
1.	Právní úprava	124
2.	Obecně.	124
2.1	Závislá práce.	124
2.2	Vymezení základních pracovněprávních vztahů . . .	127
3.	Zákoník práce a nelegální práce.	129
3.1	Závislá práce a nelegální práce	129
3.2	Kontrola a postihy	130
4.	Rozdíly mezi pracovním poměrem a dohodami.	131
4.1	Obecně.	131
4.2	Podmínky	132
4.3	Povinnost rozvrhnout pracovní dobu	134
4.4	Práva (nároky) zaměstnanců	137
4.5	Odměňování.	139
5.	Shody a rozdíly mezi dohodami.	142
5.1	Obecně.	142
5.2	Forma a vznik.	143
5.3	Obsahové náležitosti	144
5.4	Rozsah práce.	145
5.5	Způsoby zrušení	150
5.6	Kontrola a postihy	153
V.	Vznik pracovního poměru.	154
1.	Právní úprava	155
2.	Způsoby vzniku pracovního poměru	155
2.1	Výčet	155
2.2	Více pracovněprávních vztahů	155
2.3	Souběžná činnost	156
2.4	Konkurenční činnost a předchozí souhlas zaměstnavatele.	158
3.	Povinnosti před vznikem pracovního poměru	162
3.1	Povinnost seznámení s podmínkami	162
3.2	Vstupní lékařská prohlídka	163
4.	Den vzniku pracovního poměru.	167

4.1	Kdy vzniká pracovní poměr.	167
4.2	Odstoupení od pracovní smlouvy.	168
5.	Pracovní smlouva.	170
5.1	Forma.	170
5.2	Obsah.	171
5.3	Druh a místo (místa) výkonu práce	173
5.3.1	Práce na dálku	179
5.4	Den nástupu do práce.	182
5.5	Zkušební doba	183
5.6	Doba trvání pracovního poměru.	189
5.6.1	Základní pravidla	190
5.6.2	Výjimky	193
5.6.3	Zákonná fikce	199
5.7	Kratší pracovní doba.	201
5.8	Výše mzdy	202
5.9	Pravidelné pracoviště	204
5.10	Konkurenční doložka	206
6.	Jmenování.	214
6.1	Kdy jmenovat na pracovní místo (do funkce)	214
6.1.1	Jmenování podle zvláštních právních předpisů	214
6.1.2	Jmenování podle zákoníku práce	216
6.2	Jak u zaměstnavatelů tzv. podnikatelské sféry	218
6.3	Odvolání z vedoucího místa (vzdání se tohoto místa)	220
6.4	Forma a obsah odvolání z vedoucího místa (vzdání se tohoto místa)	222
6.5	Postup po odvolání z vedoucího místa (vzdání se tohoto místa)	224
7.	Informace o obsahu pracovního poměru	231
7.1	Obecně	231
7.2	Obsah informace	232
7.3	Informace při vyslání na území jiného státu	235
7.4	Informace při nástupu do práce	235
8.	Kontrola a postihy.	236
8.1	Kdo kontroluje	236
8.2	Skutkové podstaty a výše pokut	236
VI.	Změny pracovního poměru	238
1.	Právní úprava	239
2.	Případy změn pracovního poměru.	239
2.1	Obecně.	239
3.	Převedení na jinou práci	242
3.1	Obecně.	242
3.2	Povinnost převedení	242

3.3	Možnost převedení	246
3.4	Podmínky převedení	247
3.5	Mimořádná a živelní událost, jiná hrozící nehoda . . .	249
3.6	Prostoj a nepříznivé povětrnostní vlivy	249
3.7	Projednání	249
3.8	Doplatek do průměrného výdělku	250
3.9	Doplatek do průměrného výdělku a stávka	252
4.	Dočasné přidělení	252
4.1	Obecně	252
4.2	Podmínky a předpoklady	253
4.3	Skončení dočasného přidělení	255
4.4	Cestovní náhrady	256
5.	Pracovní cesta	256
5.1	Dohoda o vyslání na pracovní cestu	256
5.2	Omezení	257
5.3	Cestovní náhrady	258
6.	Přeložení	259
6.1	Podmínky přeložení	259
6.2	Zařazení na původní místo	259
6.3	Cestovní náhrady	259
7.	Kontrola a postihy	260
7.1	Kdo kontroluje	260
7.2	Skutkové podstaty a výše pokut	260
VII.	Skončení pracovního poměru	261
1.	Právní úprava	262
2.	Způsoby skončení pracovního poměru	262
2.1	Výčet	262
2.2	Rozvázání pracovního poměru	263
3.	Smrt zaměstnance (zaměstnavatele)	264
3.1	Smrt zaměstnance	264
3.2	Peněžité práva po smrti zaměstnance	264
3.3	Smrt zaměstnavatele	266
3.4	Kdo vydává potvrzení o zaměstnání	267
4.	Cizinci a osoby bez státní příslušnosti	267
4.1	Definice cizince	267
4.2	Když pracovní poměr neskončí jinak	268
4.3	Zrušení povolení k pobytu	269
4.4	Trest vyhoštění	269
4.5	Povolení k zaměstnání, zaměstnanecká karta a modrá karta	269
5.	Uplynutí doby	271
5.1	Obecně	271
5.2	Změna doby trvání pracovního poměru ze zákona . .	272
5.3	Pojem „vědomí zaměstnavatele“	274

5.4	Projev nesouhlasu	274
5.5	Vědomí nejbližší nadřízeného zaměstnance	274
6.	Dohoda	276
6.1	Obecně	276
6.2	Forma dohody	278
6.3	Důvody k uzavření dohody	279
6.4	Den skončení pracovního poměru	281
7.	Výpověď	282
7.1	Kdo a kdy může dát výpověď	282
7.2	Forma a doručení	283
7.3	Skutkové vymezení důvodu	284
7.4	Den skončení a výpovědní doba	285
7.5	Důvody k výpovědi zaměstnavatele	287
7.6	Hromadné propouštění	288
7.7	Zákaz výpovědi	292
7.8	Rušení zaměstnavatele	298
7.9	Přemísťování zaměstnavatele	299
7.10	Nadbytečnost zaměstnance	300
7.11	Pracovní úraz, nemoc z povolání nebo ohrožení touto nemocí, expozice	306
7.12	Dlouhodobé pozbytí zdravotní způsobilosti zaměstnance	307
7.13	Předpoklady a požadavky	310
7.14	Porušení povinnosti	317
7.15	Porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce	327
7.16	Lhůty	330
7.17	Povinnosti ve vztahu k odborům	331
8.	Okamžité zrušení	334
8.1	Kdo a kdy může okamžitě zrušit	334
8.2	Forma	334
8.3	Skutkové vymezení důvodu	334
8.4	Den okamžitého zrušení	335
8.5	Lhůty	336
8.6	Důvody k okamžitému zrušení	337
8.7	Trestný čin zaměstnance	339
8.8	Porušení povinnosti zvlášť hrubým způsobem	340
8.9	Vážné ohrožení zdraví zaměstnance	344
8.10	Dlužná mzda, plat nebo jejich náhrada	345
8.11	Právo zaměstnance na náhradu mzdy (platu)	348
8.12	Povinnosti ve vztahu k odborům	349
9.	Zrušení ve zkušební době	349
9.1	Předpoklady	349
9.2	Kdo a kdy může zrušit	350

9.3	Omezení zaměstnavatele	352
9.4	Forma	354
9.5	Den zrušení pracovního poměru	354
10.	Neplatnost rozvázání pracovního poměru	356
10.1	Neplatnost právních jednání obecně	356
10.2	Způsob uplatnění a lhůta	357
10.3	Neplatnost rozvázání ze strany zaměstnavatele	358
10.4	Moderační právo soudu	362
10.5	Neplatnost rozvázání ze strany zaměstnance	364
11.	Kontrola a postihy	365
11.1	Kdo kontroluje	365
11.2	Skutkové podstaty a výše pokut	365
VIII. Povinnosti zaměstnavatele spojené se skončením pracovního poměru		
		366
1.	Právní úprava	367
2.	Obecně	367
2.1	Výčet	367
2.2	Nevyčerpaná dovolená	367
2.3	Výplata splatné mzdy (platu)	368
2.4	Pracovní volno	368
3.	Potvrzení o zaměstnání	369
3.1	Kdy a komu se potvrzení vydává	369
3.2	Obsah potvrzení	370
3.3	Potvrzení pro Úřad práce	374
3.4	Nesouhlas zaměstnance s obsahem	377
4.	Pracovní posudek	377
4.1	Pojem a obsah	377
4.2	Kdy se posudek vydává	379
4.3	Nesouhlas zaměstnance s obsahem	380
5.	Odstupné	381
5.1	Účel a rozdělení	381
5.2	Odstupné ze zákona	383
5.3	Výše odstupného ze zákona	385
5.4	Výplata odstupného	390
5.5	Vrácení odstupného	391
5.6	Další odstupné pro úředníky	395
5.7	Odstupné a odvolání z vedoucího pracovního místa	396
6.	Doručování písemností	396
6.1	Obecně	396
6.2	Způsoby doručení	398
6.3	Osobní doručení	400
6.4	Doručení elektronickou cestou	400
6.5	Doručení datovou schránkou	402
6.6	Doručení poštou	403

6.6.1	Poštovní adresa	404
6.6.2	Volba poštovní služby	404
6.6.3	Dodání do vlastních rukou	405
6.6.4	Zaměstnanec písemnost převezme	407
6.6.5	Zaměstnanec převzetí písemnosti odmítl nebo jinak znemožnil její doručení	407
6.6.6	Uložení poštovní zásilky	408
6.6.7	Úložní lhůta	409
7.	Kontrola a postihy	410
7.1	Kdo kontroluje	410
7.2	Skutkové podstaty a výše pokut	410
IX.	Pracovní doba a doba odpočinku	411
1.	Právní úprava	412
2.	Obecně	412
2.1	Základní pojmy	412
2.2	Odchytky pro zaměstnance v dopravě	413
2.3	Odchytky pro členy hasičské jednotky podniku	414
2.4	Pracovní doba	415
2.5	Doba odpočinku	416
2.6	Směna	416
2.7	Pracovní režimy	416
2.8	Povinnost projednání s odborovou organizací	417
3.	Stanovená týdenní pracovní doba	418
3.1	Pojem	418
3.2	Délka	418
3.3	Zkrácení pracovní doby bez snížení mzdy	421
3.4	Kratší pracovní doba	421
3.5	Žádost zaměstnance o vhodnou úpravu pracovní doby	423
4.	Rozvržení pracovní doby	425
4.1	Základní zásady	425
4.2	Maximální délka směny	428
4.3	Pracovní doba zaměstnanců ve zdravotnictví	428
4.4	Rozvrh pracovní doby	430
4.5	Pružné rozvržení pracovní doby	432
4.6	Sdílené pracovní místo	437
5.	Konto pracovní doby	439
5.1	Pojem a podmínky	439
5.2	Vyrovňovací období	440
5.3	Účty při kontu pracovní doby	441
5.3.1	Účet pracovní doby	441
5.3.2	Účet mzdy	441
5.3.3	Výše stálé mzdy	442
5.4	Vyrovnění	444

6.	Přestávka v práci a bezpečnostní přestávka	445
6.1	Přestávka v práci na jídlo a oddech	445
6.2	Přiměřená doba na oddech a jídlo.	448
6.3	Bezpečnostní přestávka.	450
6.4	Souběh přestávek.	450
6.5	Přestávka ke kojení	451
7.	Doba odpočinku	451
7.1	Nepřetržitý denní odpočinek.	451
7.2	Nepřetržitý odpočinek v týdnu.	454
7.3	Dny pracovního klidu	457
7.4	Den pracovního klidu u zaměstnanců v nočních směnách.	459
7.5	Svátky	460
8.	Pracovní pohotovost	463
8.1	Pojem	463
8.2	Předpoklady	465
8.3	Odměna za pracovní pohotovost	466
9.	Práce přesčas	467
9.1	Pojem	467
9.2	Podmínky pro nařízení práce přesčas	469
9.3	Limity práce přesčas	470
9.4	Práce přesčas při pružném rozvržení pracovní doby	472
9.5	Práce přesčas při kontu pracovní doby	472
9.6	Omezení práce přesčas ve vztahu k některým zaměstnancům	472
9.7	Zákaz práce přesčas.	473
10.	Noční práce	473
10.1	Pojem	473
10.2	Zaměstnanec pracující v noci.	473
10.3	Omezení noční práce ve vztahu k některým zaměstnancům	476
10.4	Zákaz noční práce	476
11.	Evidence (nejen) pracovní doby	476
11.1	Obsah.	476
11.2	Význam evidence.	478
11.3	Forma vedení evidence.	478
11.4	Specifika v dopravě.	480
12.	Kontrola a postihy	480
12.1	Kdo kontroluje	480
12.2	Skutkové podstaty a výše pokut	480
X.	Překážky v práci	484
1.	Právní úprava	485
2.	Obecně	485

2.1	Pojem a rozdělení	485
2.2	Specifika pro některé případy	486
3.	Překážky v práci na straně zaměstnavatele	487
3.1	Vymezení	487
3.2	Prostoj	488
3.3	Nepříznivé povětrnostní vlivy a živelní událost.	488
3.4	Jiné překážky (§ 208 ZP)	489
3.5	Omezení odbytu výrobků nebo poptávky po službách.	490
4.	Překážky v práci na straně zaměstnance.	493
4.1	Vymezení	493
4.2	Společná pravidla	493
4.3	Důležité osobní překážky v práci	494
4.3.1	Dočasná pracovní neschopnost a karanténa	495
4.3.1.1	Náhrada v období prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti a karantény	498
4.3.1.2	Výše náhrady a její výpočet	500
4.3.1.3	Kontrola dodržování režimu dočasně práce neschopného zaměstnance	502
4.3.2	Mateřská dovolená	505
4.3.3	Otcovská dovolená	508
4.3.4	Rodičovská dovolená	508
4.3.5	Ošetřování dítěte nebo jiné fyzické osoby	512
4.3.6	Péče o dítě	512
4.3.7	Dlouhodobá péče	513
4.3.8	Jiné důležité osobní překážky v práci.	516
4.4	Překážky v práci z důvodu obecného zájmu.	527
4.4.1	Výkon veřejné funkce	528
4.4.2	Výkon občanské povinnosti.	529
4.4.3	Jiné úkony v obecném zájmu	530
4.4.4	Akce pro děti a mládež	535
4.4.5	Branná povinnost.	541
4.4.6	Školení, jiná forma přípravy nebo studium.	542
5.	Kontrola a postihy	546
5.1	Kdo kontroluje	546
5.2	Skutkové podstaty a výše pokut	546
XI.	Dovolená	548
1.	Právní úprava	549
2.	Obecně.	549
2.1	Právo na dovolenou.	549
2.2	Druhy dovolené	550
3.	Dovolená za kalendářní rok	550

3.1	Podmínky	550
3.2	Délka	552
3.3	Právo na poměrnou část dovolené za kalendářní rok a její délka.	553
3.4	Změna délky pracovní doby v průběhu kalendářního roku	555
3.5	Výkon práce pro účely dovolené.	560
3.5.1	Překážky v práci tzv. plně započitatelné	562
3.5.2	Překážky v práci tzv. částečně započitatelné ..	563
4.	Dodatková dovolená.	568
4.1	Podmínky	568
4.2	Délka	569
5.	Čerpání dovolené.	572
5.1	Základní pravidla	572
5.2	Povinnosti zaměstnavatele	573
5.3	Možnosti zaměstnavatele	578
5.4	Co zaměstnavatel nesmí	580
5.5	Minimální délka čerpání dovolené	581
5.6	Přerušení dovolené	585
5.7	Čerpání dovolené po skončení mateřské (otcovské, rodičovské) dovolené	588
6.	Krácení dovolené.	591
6.1	Pojem a důvody	591
6.2	Pravidla pro krácení dovolené.	592
6.3	Rozsah krácení dovolené	593
7.	Náhrada za dovolenou	596
7.1	Obecně.	596
7.2	Nevyčerpaná dovolená.	596
7.3	Vrácení náhrady za dovolenou	597
7.4	Dovolenková pokladna.	599
8.	Kontrola a postihy.	599
8.1	Kdo kontroluje	599
8.2	Skutkové podstaty a výše pokut	600
XII.	Kontrolní činnost v oblasti dodržování pracovněprávních předpisů.	603
1.	Právní úprava	604
2.	Orgány kontroly.	604
2.1	Obecně.	604
2.2	Orgány inspekce práce	605
2.2.1	Státní úřad inspekce práce	605
2.2.2	Oblastní inspektoráty práce	606
3.	Předmět kontroly.	607
3.1	Obecně.	607
3.2	Obecné vymezení působnosti	607

3.3	Kolektivní smlouvy a vnitřní předpisy	609
3.4	Případy stanovené zvláštním právním předpisem. . .	609
4.	Kontrolované osoby	611
4.1	Obecně	611
4.2	Pozitivní vymezení	611
4.3	Negativní vymezení	612
4.4	Podle předpisů o zaměstnanosti	613
4.5	Místní příslušnost	613
5.	Práva a povinnosti při kontrole	614
5.1	Obecně	614
5.2	Práva	614
5.3	Povinnosti	618
5.4	Zahájení kontroly	619
5.5	Součinnost kontrolované osoby	620
5.6	Protokol o kontrole	621
6.	Obrana proti výsledkům kontroly	623
6.1	Obecně	623
6.2	Forma a důvod	624
6.3	Lhůta	624
6.4	Výsledek námitkového řízení	624
7.	Postih za nesoučinnost	626
7.1	Obecně	626
7.2	Subjekt	627
7.3	Výše pokuty	627
8.	Sankce za porušení	627
8.1	Obecně	627
8.2	Přestupky	628
8.3	Zákon o inspekci práce	628
8.4	Zákon o zaměstnanosti	629
8.5	Sankce a jejich výše	630
8.6	Doporučení pro zaměstnavatele	635
9.	Informační a poradenská činnost	636
9.1	Obecně	636
9.2	Orgány inspekce práce	637
9.3	Úřad práce	638
	Přílohy	639